

EESTI TOIT 2021+

Marko Gorban

Põllumajandus- ja maaelupoliitika asekanstsler

Maaeluministeerium

09.09.2021

Menüü tänaseks ...

- Globaalsed trendid
- Tarneahelad muutumises
- Rohelepe ja Talust taldrikule
- Mida teised teevad?
- Kust me tuleme?
- Kuhu läheme?

Megatrendid: mõju toidutootmisele

DEMOGRAAFIA

Kasvav rahvastik – 70% rohkem toitu (2050)
Sissetulekute kasv = muutuvad tarbimisharjumused
Linnastumine – 2/3 rahvastikust

LOODUSRESSURSID

1/3 põllumajandusmaast degradeerunud
Põllumajandus 80% metsa raadamise põhjuseks
Toit vs energia

KLIIMAMUUTUSED

Põllumajandus 1/5 KHG emissioonist
Põllumajandus peamine metaani emissiooni allikas
Mõju saagikusele

TOIDURAIKAMINE

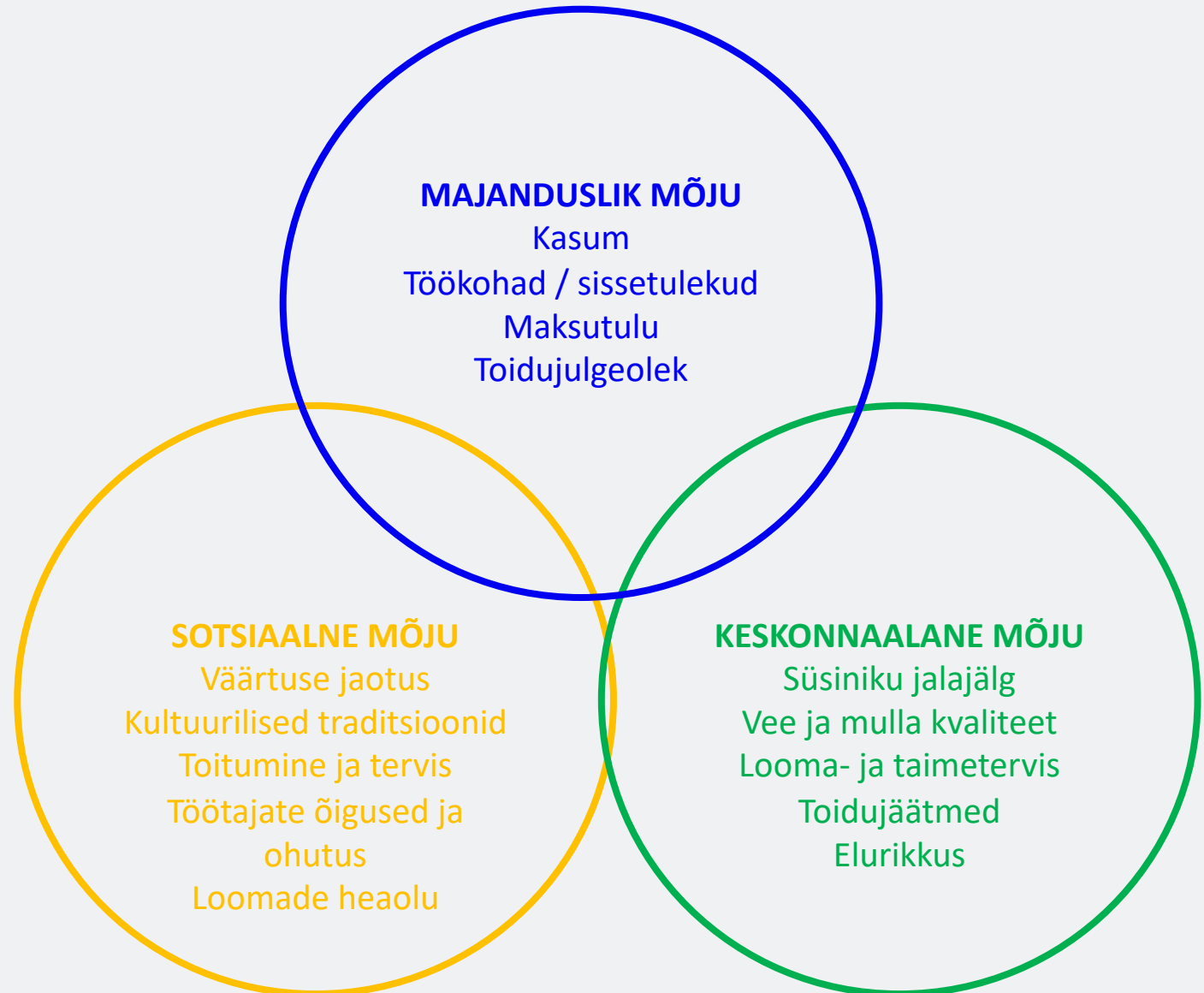
1/3 toodetud toidust jääb tarbimata
= 1/4 maailma veetarbimisest
Maailma suuruselt 3. KHG emiteerija

Tarneaahelad on muutumises

- Nõudluse muutus (väärtused)
- Liikumine online kanalitesse (e-kaubandus)
- Koostöö võtmetähtsusega (globaalsed tarneaahelad → lokaalsed tarneaahelad)
- Läbipaistvus, nähtavus ja kontroll
- Fookus riskijuhtimisel (tarnekindlus, tööjõud ...)
- Jätkusuutlikkus (sh toiduraiskamise vähendamine)
- Tehnoloogia areng
- COVID-19 trende võimendanud

Jätkusuutlikud toidusüsteemid

Toidusüsteem, mis tagab toidujulgeoleku ja toitumise viisil, mis ei kahjusta majanduslikke, sotsiaalseid ja keskkonnavalaseid eeldusi järgmistele põlvkondadele toidujulgeolek ja toitumine tagada

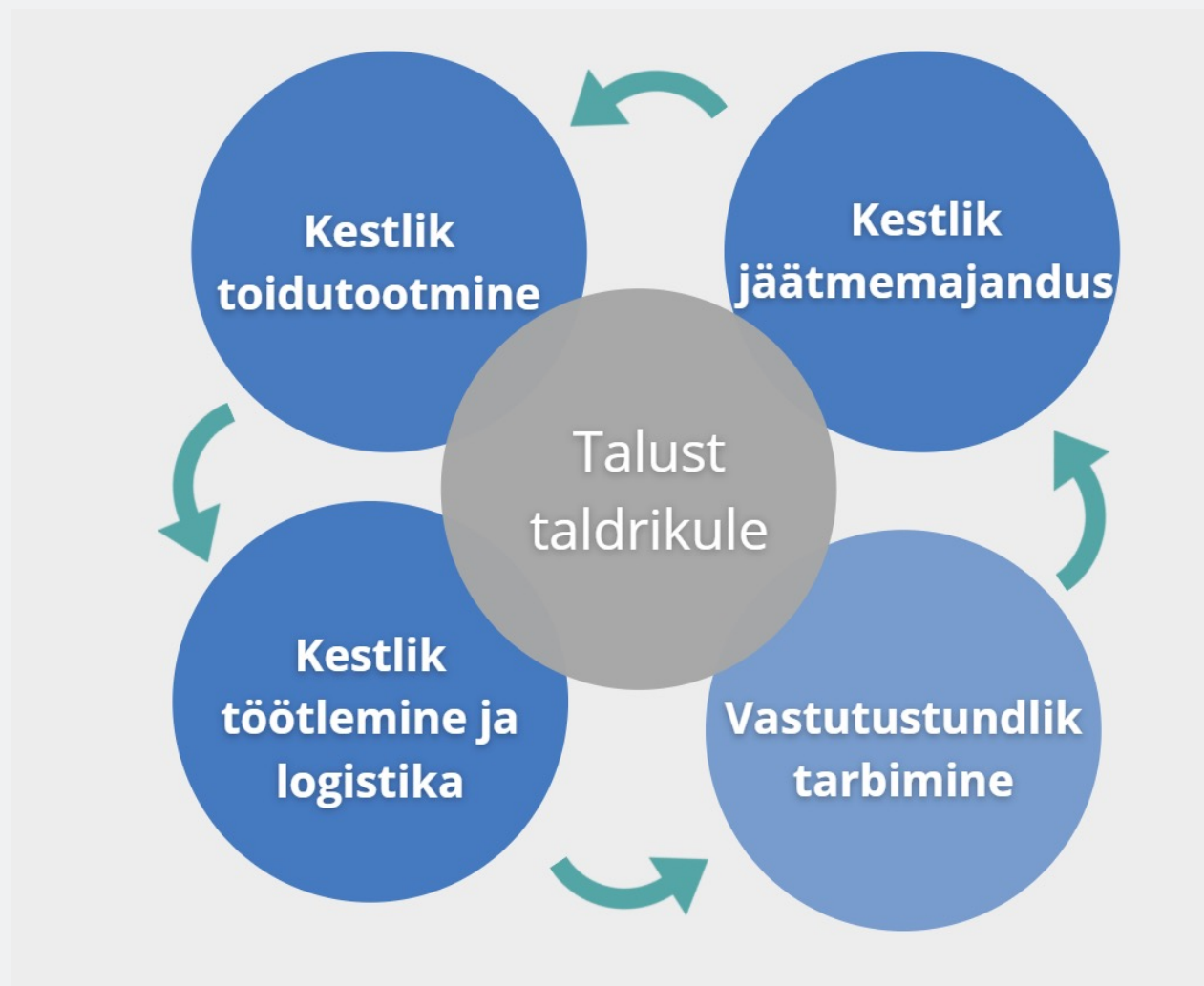

Talustaldrikule strateegia

EL tegevuskava üleminekuks

kestlikule toidusüsteemile:

- Tagada Euroopa elanikele taskukohane ja kestlikult toodetud toit, mis tervist toetav
- Võidelda kliimamuutuse vastu
- Kaitsta keskkonda ja elurikkust
- Tagada õiglasem majanduslik kasum tarneahelas

Talustaldrikule eesmärgid numbrites ehk muutused on tulnud, et jääda

Taimekaitsevahendite kasutamise vähendamine
50%

Antibiootikumide müügi vähendamine
50%

Toitainete kao vähendamine 50%,
väetiste kasutamise vähendamine 20%

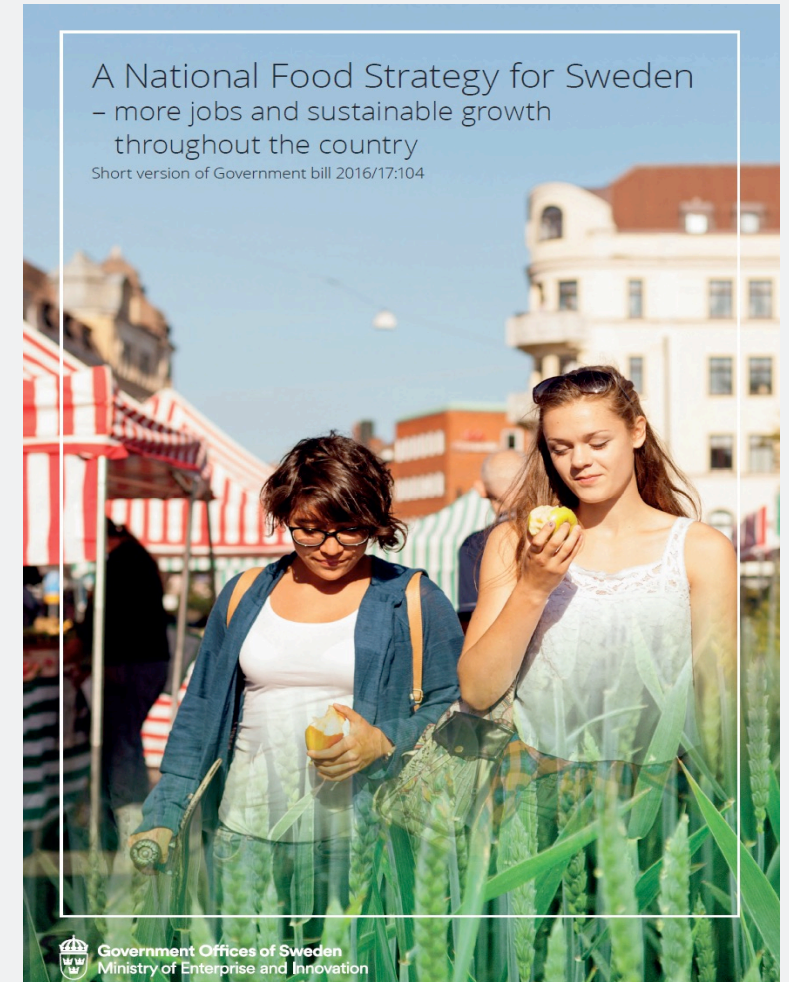
25% EL põllumajandusmaast mahemaa

Toidujäätmete vähendamine 50%

Mida teised teevad: Rootsi (2017)

- **Visioon:** Rootsi toidutarneahel on 2030. aastal globaalselt konkurentsivõimeline, uuenduslik, jätkusuutlik ja atraktiivne sektoris tegutsemiseks
- **Tegevussuunad:**
 - Reeglid ja regulatsioonid
 - Tarbijad ja turud
 - Teadmised ja innovatsioon

Mida teised teevad: Holland (2019)

- **Visioon:** Holland on 2030. aastal globaalne ringpõllumajanduse liider
- **Tegevussuunad:**
 - Mulla- ja veekvaliteedi parandamine
 - Emissioonide ja saaste vähendamine
 - Toitaineringluse sulgemine
 - Koostöö regionaalsel tasandil
 - Koostöö põllumajanduses ja toidutarneahelas

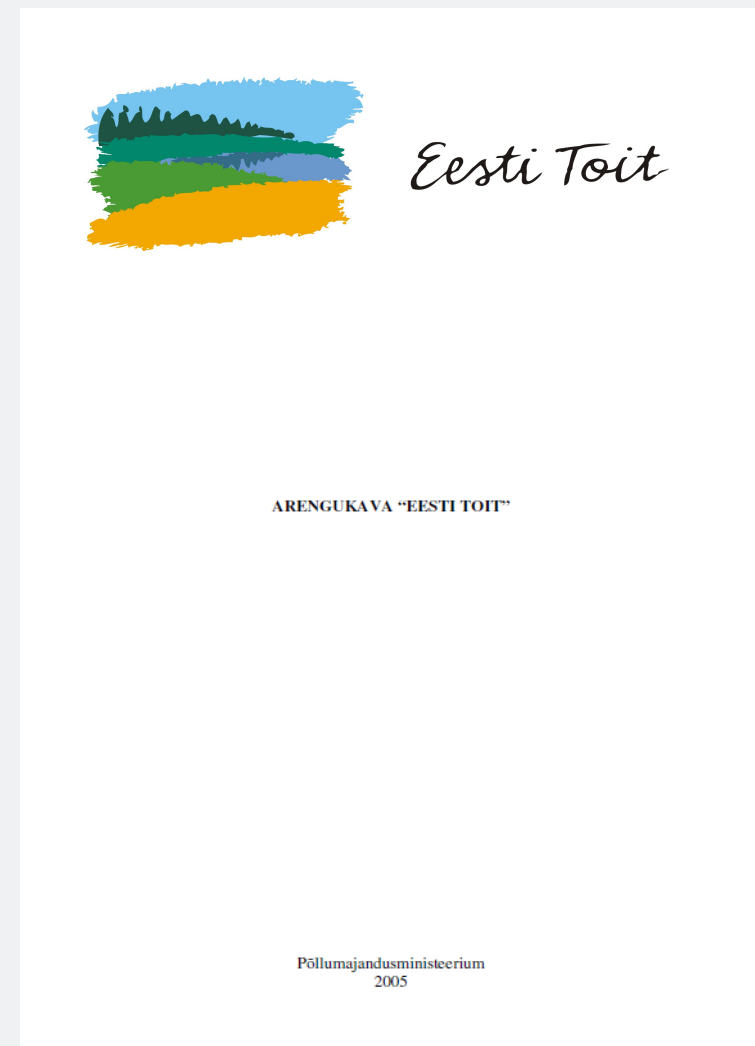
Mida teised teevad: Iirimaa (2021)

- **Visioon:** Iirimaa on jätkusuutlike toidusüsteemide liider maailmas
- **Tegevussuunad:**
 - kliimatundlik, keskkonnasõbralik põllumajandus- ja toidusektor
 - elujõulised ja vastupidavad esmatootjaid, kellel on parem heaolu
 - toit, mis on ohutu, toitev ja ahvatlev, usaldusväärne ning hinnatud kodus ja välismaal
 - uuenduslik, konkurentsivõimeline ja vastupidav sektor, mida juhib tehnoloogia ja talent

Kust me tuleme: Eesti toit 2006-2008

- Kokku üle 400 projekti
- Messidel osalemine
- Lastele ja noortele suunatud projektid
- Koolitused noorkokkadele
- Kokaraamatud
- Koolide toitlustajate konkursid
- Telesaated
- Eesti toidu tutvustamine saatkondades
- Piirkondliku köögi kaardistamine
- Töötoad

Kust me tuleme: Eesti toit 2015-2020

Eesmärgid:

- Eesti toidu kuvandi edendamine Eestis ja välisriikides
- Toidusektori erinevate osapoolte koostöö edendamine
- Eesti toidusektori ettevõtetele uute ekspordivõimaluste loomine

Fookus:

- Eesti turule suunatud projektide läbiviimine
- Välisturgudele suunatud projektide läbiviimine
- Lastele ja noortele suunatud projektide läbiviimine

Eesti toit 2015-2020 projektinäiteid

Projektid siseturul:

- Eesti toidu kuu korraldamine
- Toidupiirkonna valimine
- Avatud toidutööstuste nädala korraldamine
- Haridusprogrammid muuseumites ja koolides
- Kokandusvõistluste toetamine
- Telesaated erinevatele sihtgruppidele
- Veebileht www.eestitoit.ee

Projektid välisturul:

- Kõrgetasemelised visiidid
- Promotsiooniüritused
- Soomes, Rootsis, Saksamaal, Hiinas, Jaapanis, Prantsusmaal
- Eesti toidu tutvustamine messidel
- Sihtturuseminarid
- Eesti toidu trükised
- Pressireisid
- B2B kohtumised

Toidudokumentide maastik

Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava aastani 2030

- **Visioon:** Eesti toit on hinnatud ja maal on hea elada
- **Eesmärk:** Eesti toit on eelistatud, keskkond ja elurikkus on hoitud, toidusektori ettevõtted on edukad ning maa- ja rannakogukonnad on elujõulised

Nelja põllumajandussektori põhivaldkonna arengukava Eesti põllumajandus ja toit 2030

- **Visioon:** Eesti põllumajandus- ja toidusektor on jätkusuutlik ja konkurentsivõimeline
- **Eesmärk:** Eesti põllumajanduse ja toidusektori tarneahelas loodava lisandväärtuse suurendamine 50% võrra aastaks 2030

Visioonidokument Eesti toit 2021-2025

Mõttetoitu – mida tulevikus sööme?

AITÄH!

